

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2020. GODINU

"Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Banja Luka, april 2021. godine

SADRŽAJ:

Izveštaj nezavisnog revizora	1-5
Bilans stanja	6
Bilans uspjeha	7
Izveštaj o promjenama na kapitalu	8
Bilans tokova gotovine	9
Napomene uz finansijske izvještaje	10-26

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini Društva i Upravnom odboru "Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja „Swisslion Industrija alata” a.d. Trebinje (u daljem tekstu „Društvo”) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2020. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o gotovinskim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i napomene uz finansijske izvještaje, uključujući pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31. 12.2020. godine, njegovu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za izražavanje mišljenja

Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim standardima revizije (MSR) i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti, prema navedenim standardima, detaljnije su opisane u našem izvještaju u pasusu Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva, u skladu sa Etičkim kodeksom IESBA za profesionalne računovođe (Kodeks IESBA), zajedno sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše ostale etičke obaveze u skladu s tim zahtjevima. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za pružanje osnove za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalje rezerve u odnosu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na sledeće:

Dana 25. januara 2012. godine, potpisan je Protokol radi realizacije Ugovora o kupovini državnog kapitala, od strane Vlade Republike Srpske i Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd (kupac državnog kapitala i većinski vlasnik Swisslion industrija alata Trebinje a.d), uz učešće Ministarstva industrije, energetike i rudarstva i Investiciono-razvojne banke Republike Srpske a.d. Banja Luka. Ovim Protokolom se obuhvataju obaveze koje Društvo ima po osnovu neisplaćenih poreza i doprinosa Republici Srpskoj, kao i obaveza Društva da redovno isplaćuje zarade zaposlenima počevši od 1. januara 2012. godine.

Tačkom 3. Protokola predviđeno je da se u skladu sa postojećim propisima ili u slučaju potrebe, kroz izmjene i dopune istih reguliša način izmirenja obaveza Društva po osnovu neplaćenih poreza i doprinosa koji u poslovnim knjigama na dan 31.12.2020. godine iznose 12.508.190 KM.

Istim članom je predviđeno da Vlada Republike Srpske zadržava mogućnost da dio ili cjelokupan iznos potraživanja po osnovu poreza i doprinosa, a u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima ili eventualno novim ili izmijenjenim propisima, konvertuje u kapital.

Tačkom 4. Protokola je predviđeno obezbjeđenje kredita Investiciono-razvojne banke Republike Srpske u cilju konsolidacije tekućeg poslovanja Društva.

Po osnovu neplaćenih obaveza za poreze i doprinose Društvo je izvršilo uknjižvanje kamate u iznosu od 376.529 KM, kao dugoročna rezervisanja. U poslovnim knjigama Društva uknjižena je kamata za jednogodišnju odgodu plaćanja obaveza, po rješenju Poreske uprave Republike Srpske iz 2012. godine u iznosu od 595.369 KM. Koliki će biti stvarni iznos obaveza po osnovu kamate i da li će ga uopšte biti, zavisi od toga da li će Vlada Republike Srpske prihvatiti konverziju obaveza u kapital kako je prvobitno predviđeno kao moguće rješenje u Protokolu ili će se pristupiti nekom drugom načinu rješavanja ovih pitanja. Neobračunata kamata predstavlja potencijalnu obavezu.

Revizorskim postupcima smo se uvjerali da Društvo od januara 2012. godine vrši redovnu uplatu poreza i doprinosa na zarade tekućeg perioda. Osim toga vrši se plaćanje reprogramiranih obaveza Fondu PIO sa pripadajućom kamatom za sve radnike koji odlaze u penziju i po tom osnovu je Društvo u 2020. godini uplatilo iznos od 482.245 KM.

Društvo ima potraživanja ratnog duga, te naknade štete zbog ratnih dejstava u iznosu od 4.055.892 KM bez obračunatih kamata za period od 1996. godine do danas.

Navedeni iznosi nisu evidentirani u poslovnim knjigama što, ukoliko dođe do realizacije istih, može uticati na smanjenje gubitka u poslovanju i povećanje sredstava po osnovu naplate istih.

Prema obrazloženju rukovodstva Društva, po pitanju Protokola i naknade potraživanja ratnog duga, u prethodnom periodu su održani sastanci sa predstavnicima Vlade Republike Srpske vezano za rješavanje napred navedenih pitanja ali do okončanja revizije finansijskih izvještaja za 2020. godinu nisu doneseni konkretni i konačni zaključci o načinu postupanja, tako da nema izvjesnosti na koji način će se riješiti sporna pitanja.

Na dan bilansiranja Društvo ima veće kratkoročne obaveze od obrtno imovine. Finansijski izvještaji Društva su sačinjeni uz oslanjanje na pretpostavku o stalnosti poslovanja u doglednoj budućnosti. Ukoliko se ne riješi pitanje u vezi sa izmirenjem obaveza za poreze i doprinose na način predviđen Protokolom, može se dovesti u pitanje stalnost poslovanja Društva u budućem periodu.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u vršenju revizije finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini. Prilikom formiranja mišljenja nismo izražavali posebno mišljenje o ovim pitanjima.

1. Vrednovanje zaliha (pravilnost vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda), Napomene 3.4, i 4 uz finansijske izvještaje

Navedeno ključno pitanje revizije je izabrano zbog materijalne značajnosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda koji predstavljaju najznačajniju poziciju tekućih sredstava.

Proveli smo testove relevantnih kontrola i njihove efikasnosti, vezanih za provođenje obračuna u knjigovodstvu troškova i učinaka. Obezbijedili smo razumijevanje značajnih procesa vezanih za poslove nabavke sredstava potrebnih za proizvodnju, ulaganje materijalnih sredstava i rada u procesu proizvodnje, način vrednovanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda i prodaje istih na tržištu. Na taj način smo obezbijedili razumijevanje značajnih procesa vezano za priznavanje troškova i prihoda kao i vrednovanja zaliha.

Na osnovu provedenih kontrola i procedura nisu utvrđena značajna odstupanja u odnosu na iskazane vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda. Potvrđeno je da se u segmentu obračuna troškova i učinaka knjigovodstveno pravilno evidentiraju poslovne promjene u vezi sa formiranjem zaliha.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izvještaja za 2019. godinu obavio je drugi revizor koji je izrazio mišljenje sa rezervom, uz skretanje pažnje na status neizmirenih obaveza za poreze i doprinose iz perioda 2008. do 2011. godina.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinitu prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za interne kontrole neophodne da bi se omogućilo sastavljanje i objektivna prezentacija finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovanje po načelu stalnosti, objelodanjujući, ako je primjenjivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korištenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje, odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji u cjelini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i da izdamo izvještaj nezavisnog revizora koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje je visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu nastati usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MSR, koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih procedura koje su odgovarajuće za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed kriminalne radnje je veći od rizika od materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed greške, jer kriminalna radnja može podrazumijevati tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešne interpretacije, lažne iskaze, kao i zaobilaženje interne kontrole.

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva.

- Ocjenjujemo adekvatnost primijenjenih računovodstvenih politika kao i prihvatljivost računovodstvenih procjena i sa njima povezanih objelodanjivanja izvršenih od strane rukovodstva.

- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja, kao računovodstvene osnove, od strane rukovodstva, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo postoji li materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji materijalno značajna neizvjesnost, u obavezi smo da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na odgovarajuća objelodanjivanja navedena u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu prouzrokovati da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, te razmatramo prikazuju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na takav način na koji se postiže istinita i objektivna prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog u vezi sa planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Licima ovlašćenim za upravljanje obezbjeđujemo izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da mogu uticati na našu nezavisnost, i gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner angažovanja na reviziji čiji je rezultat rada ovaj izvještaj nezavisnog revizora je mr Milica Šinik Kotur.

Društvo za reviziju
»CONTROL REVIEW« d.o.o.

Banja Luka,
22.04.2021.godine

Direktor
Mirjana Šinik, ovlašćeni revizor

Ovlašćeni revizor
mr Milica Šinik Kotur

BILANS STANJA (IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU)
Na dan 31. decembra 2020. godine
(U konvertibilnim markama)

	Napomene	Iznos na dan bilansa 31.12.2020.	Iznos na dan bilansa 31.12.2019.
Aktiva			
Stalna sredstva			
Nematerijalna sredstva	3.1, 1	20.341	20.341
Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	3.2,3.3, 2	25.720.122	22.004.884
Dugoročni finansijski plasmani	3.4, 3	70.000	70.000
		12.209.649	13.018.581
Tekuća sredstva			
Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja i dati avansi	3.5, 4	8.744.211	8.808.416
Kratkoročna potraživanja	3.6, 5	3.440.402	4.199.171
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.7, 6	6.862	10.994
Porez na dodatu vrijednost	3.6, 5	18.174	-
Poslovna aktiva		38.020.112	35.113.806
Pasiva			
Kapital			
Akcijnski kapital	4.1, 7	38.162.295	38.162.295
Revalorizacione rezerve	4.1, 7	17.066.872	12.053.314
Neraspoređeni dobitak	4.1, 7	-	16.766
Gubitak do visine kapitala	4.1, 7	49.359.553	47.788.378
Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	4.2, 8	376.529	376.529
Dugoročne obaveze		17.113.513	17.113.513
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	4.3, 9	17.113.513	17.113.513
Kratkoročne obaveze		14.660.456	15.179.767
Kratkoročne finansijske obaveze	4.4, 10	5.464.056	5.747.300
Obaveze iz poslovanja	4.5, 11	1.034.283	1.033.074
Obaveze za zarade i naknade zarada	4.5, 11	7.440.554	7.662.174
Druge obaveze	4.5, 11	595.369	597.190
Porez na dodatu vrijednost	4.5, 11	-	88.302
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	4.5, 11	126.194	51.727
Poslovna pasiva		38.020.112	35.113.806
Vanbilansna aktiva i pasiva	20	400.000	400.000

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS USPJEHA (IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU)**Za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine****(U konvertibilnim markama)**

	Napomene	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Poslovni prihodi		12.096.043	12.793.131
Prihodi od prodaje robe		73.642	80.779
Prihodi od prodaje učinaka	5.1.1, 12	11.976.853	12.175.037
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	5.1.1, 12	3.279	5.541
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	5.1.1, 12	-	117.034
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	5.1.1, 12	32.955	-
Ostali poslovni prihodi	5.1.1, 12	75.224	414.740
Poslovni rashodi		12.135.624	12.361.565
Nabavna vrijednost prodate robe		65.584	68.741
Troškovi materijala	5.1.2, 13	4.981.134	5.179.182
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.1.2, 13	5.535.404	5.542.774
Troškovi proizvodnih usluga	5.1.2, 13	413.387	476.481
Troškovi amortizacije i rezervisanja	5.1.2, 13	572.039	582.368
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	5.1.2, 13	373.162	352.758
Troškovi poreza i doprinosa	5.1.2, 13	194.914	159.261
Poslovni dobitak		-	431.566
Poslovni gubitak		39.581	-
Finansijski prihodi		50.104	7.249
Pozitivne kursne razlike	5.2.1, 14	50.104	7.249
Finansijski rashodi		497.718	392.376
Rashodi kamata	5.2.2, 15	22.766	1.380
Negativne kursne razlike	5.2.2, 15	143.971	23.228
Ostali finansijski rashodi	5.2.2, 15	330.981	367.768
Dobitak redovne aktivnosti		-	46.439
Gubitak redovne aktivnosti		487.195	-
Ostali prihodi		176.413	57.467
Dobici po osnovu prodaje nem.sred.,nekr.,postr.i opr.	5.3.1, 16	145.793	3.499
Prihodi od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi	5.3.1, 16	30.620	53.968
Ostali rashodi		512.313	87.140
Gubici po osnovu prod. i ras.nem.sred.,nekr.,pos..i opr.	5.3.2, 17	3.970	17.124
Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	5.3.2, 17	26	-
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	5.3.2, 17	401.758	-
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha i ostali rashodi	5.3.2, 17	106.559	70.016
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine		-	-
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		764.846	-
Dobitak prije oporezivanja		-	16.766
Gubitak prije oporezivanja		1.587.941	-
Tekući i odloženi porez na dobit		-	-
Neto dobitak perioda	4.1, 7	-	16.766
Neto gubitak perioda		1.587.941	-
Ukupni prihodi		12.322.560	12.857.847
Ukupni rashodi		13.910.501	12.841.081

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine
(U konvertibilnim markama)

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobiti po osn. finan.sred.rasp ol.za prodaju	Ostale rezerve	Neraspoređeni gubitak/dobitak	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2018.godine	38.162.295	12.053.314			(47.788.378)	2.427.231
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava						
Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju						
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha					16.766	16.766
Neto dobiti/gubici perioda priznati direktno u kapitalu						
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka						
Stanje na dan 31. decembar 2019.godine	38.162.295	12.053.314			(47.771.612)	2.443.997
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava						
Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		5.013.558				5.013.558
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha					(1.587.941)	(1.587.941)
Neto dobiti/gubici perioda priznati direktno u kapitalu						
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka						
Stanje, 31. decembar 2020. godine	38.162.295	17.066.872			(49.359.553)	5.869.614

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE (IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE)
Za godinu koja se završava 31.decembra 2020. godine
(U konvertibilnim markama)

	Godina koja se završava 31. decembra 2020.	Godina koja se završava 31.decembra 2019.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	7.943.818	8.974.521
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	7.681.283	8.107.029
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sli.	28.868	36.429
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	233.667	831.063
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.087.962	8.623.830
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	2.110.931	2.204.759
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.675.640	6.133.377
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	22.766	3.365
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	278.625	282.329
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	350.691
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	144.144	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	187.317	5.125
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	187.317	5.125
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	47.305	572.847
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	47.305	502.847
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	70.000
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	140.012	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-	567.722
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	160.000	-
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	160.000	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	160.000	-
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	160.000	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	8.291.135	8.979.646
UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	8.295.267	9.196.677
NETO PRILIV GOTOVINE	-	-
NETO ODLIV GOTOVINE	4.132	217.031
Gotovina na početku obračunskog perioda	10.994	228.025
Gotovina na kraju obračunskog perioda	6.862	10.994

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Preduzeće za proizvodnju alata i mašinskih pribora "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, (u daljem tekstu "Društvo") sa sjedištem u ulici Nikšićki put broj 20 u Trebinju, osnovano je 1951. godine. Tokom svoje istorije, Društvo je prošlo kroz nekoliko promjena u obliku otganizovanja. Bilo je društveno, a zatim državno preduzeće, dok su njegova sredstva bila podijeljena na sedam zasebnih preduzeća od kojih je svako bilo specijalizovano za proizvodnju određene vrste alata. Svih sedam državnih preduzeća je poslovalo u jedinstvenom poslovnom sistemu "Industrija alata Trebinje - IAT".

Na dan 27. januara 2007. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji državnog kapitala potpisanog između Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske, državni kapital svih sedam preduzeća je kupljen od strane Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd. Predmet kupovine je bio državni paket akcija svakog preduzeća, ukupne vrijednosti od 3.090.680 KM, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Prethodno učešće državnog kapitala u svakom preduzeću je variralo od 63,128% do 64,696%. Nakon izvršene prodaje državnog kapitrala, Društvo je promijenilo naziv u "Swisslion industrija alata" a.d. Trebinje.

Tokom 2007. godine angažovan je nezavisni procjenitelj da izvrši nezavisnu procjenu realne vrijednosti neto imovine svih preduzeća na dan 31. decembar 2006. godine. Procjena kapitala izvršena je za potrebe statusne promjene spajanje sa pripajanjem. Nakon izvršene procjene, "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, je preuzelo imovinu i obaveze ostalih šest preduzeća. Statusna promjena pripajanja ostalih šest preduzeća izvršena je sa stanjem na dan 30. april 2007. godine. Nakon ovog datuma, pripojena preduzeća su prestala da postoje kao zasebna pravna lica.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja različitih vrsta alata i pribora za mašine, kao što su alati za bušenje, alati za rezanje navoja, kontrolni alat za navoj i rupu, strugarski alat, kružne testere za rezanje metala, glodala, čeona vretenasta glodala, upuštači, razvrtači, alati za rudarstvo, obojeni metali i ostalo (šifra djelatnosti 25.73- proizvodnja alata).

Matični broj Društva je 1109049, a poreski identifikacioni broj (JIB) je 4401345140009. Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca u 2020. godine je 410 odnosno 455 u prethodnoj godini.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Trebinju broj: 062-0-Reg-19-000312 od 18.10.2019. godine izvršen je upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje. Kao generalni direktor upisana je Jovanka Uljarević.

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Na osnovu člana 5. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (»Službeni glasnik RS«, broj: 94/15), Društvo je razvrstano u kategoriju velikih pravnih lica.

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sledećih načela:

2.1.1. NAČELO STALNOSTI iz koga proizilazi da imovinski, finansijski i prinosni položaj društva kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju omogućuje poslovanje u neograničenom roku iz čega proizilazi privremenost i povremenost izvještavanja, kao i obaveznost procjenjivanja po nabavnoj cijeni i cijeni koštanja osim u slučajevima primjena načela impariteta.

2.1.2. NAČELO DOSLEDNOSTI koje podrazumijeva da se način procjenjivanja u dužem vremenskom razdoblju ne mijenja, a ako do promjene ipak dođe u Aneksu se iskazuje efekat promjene i obrazlaže razlog promjene.

2.1.3. NAČELO REALIZACIJE po kome se u bilansu uspjeha mogu uključiti samo realizovani (tržišno potvrđeni) dobiti.

2.1.4. NAČELO IMPARITETA (nejednake vrijednosti), koje zahtijeva bilansiranje imovine po najnižoj a obaveza po najvišoj vrijednosti što ima za posledicu odmjeravanje rashoda na više a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir obezvrjeđenja (depresijacije) i rezervisanja nazavisno da li je rezultat dobitak ili gubitak.

2.1.5. NAČELO UZROČNOSTI PRIHODA I RASHODA po kome se uzimaju u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

2.1.6. NAČELO POJEDINAČNOG PROCJENJIVANJA IMOVINE I OBAVEZA pri čemu eventualna grupna procjenjivanja radi racionalizacije proističu iz pojedinačnog procjenjivanja.

2.1.7. NAČELO INDENTITETA BILANSA po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

3. PROCJENJIVANJE IMOVINE

3.1. NEMATERIJALNA ULAGANJA se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva. Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti. Obuhvataju ulaganja u licence, softver i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcionalni metod amortizacije. U bilansu se nematerijalna ulaganja iskazuju po sadašnjoj vrijednosti.

3.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U nekretnine postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.

U momentu nabavke vrednuju se po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti građevinski objekti, postrojenja, oprema, investicione nekretnine, vrednuju se po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitka po osnovu obezvređenja).

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja i opreme uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme, investicionih nekretnina ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene povećavaju revalorizacionu rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacionu rezervu, a ako revalorizacione rezerve nema negativni efekti povećavaju rashode obezvređenjem imovine u bilansu uspjeha.

3.3. AMORTIZACIJA

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući trajno pravo korištenja (zemljište) je nabavna odnosno revalorizovana nabavna vrijednost.

Metod obračuna amortizacije građevinskih objekata i dijela opreme je linearni tj. proporcionalni (paragraf 62 MRS 16- Nekretnine, postrojenja i oprema). Amortizacione stope se utvrđuju prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe za svako sredstvo pojedinačno. Za proizvodnu opremu za koju je moguće utvrditi broj učinaka koji se njome proizvedu, primjenjuje se funkcionalna amortizacija.

Prilikom obračuna amortizacije proporcionalnom metodom Društvo koristi slijedeće amortizacione stope:

Građevinski objekti	1,30 % do 16,66 %
Oprema	2,00 % do 25,00 %

3.4. ZALIHE I DATI AVANSI

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, goriva i maziva, auto guma, sitnog inventara, HTZ opreme, procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala vrši se metodom ponderisanog prosječnog troška.

Sitan inventar, ambalaža i auto gume čiji je vijek upotrebe do godinu dana otpisuju se jednokratno prilikom stavljanja u upotrebu.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrednuju se po cijeni koštanja. Cijena koštanja obuhvata troškove proizvodnje i dio opštih troškova koji su raspoređeni prema utvrđenom ključu.

3.5. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje i druga kratkoročna potraživanja.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za indirektni otpis, po odluci rukovodstva, vjerovatno nenaplativih potraživanja odnosno za direktni otpis ako je nenaplativost potraživanja dokumentovana.

Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanja.

Potraživanja od kupaca iz inostranstva izražena u stranim sredstvima plaćanja, iskazuju se u domaćoj valuti preračunatoj po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansiranja.

3.6. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: poslovni računi i blagajna.

Depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda, a negativne na teret finansijskih rashoda.

3.7. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju unapred plaćene odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

4. PROCJENJIVANJE PASIVE

4.1. KAPITAL

U kapital spadaju: osnovni kapital, zakonske rezerve, revalorizacione rezerve, neraspoređeni dobitak i gubitak do visine kapitala. Gubitak iz ranijih godina je ispravka vrijednosti kapitala. Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili proda.

4.2. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove u garantnom roku,
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

4.3. DUGOROČNE OBAVEZE

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i inostranstvu, obaveze po finansijskom lizingu i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

4.4. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti u zemlji i dio dugoročnih kredita koji dopijevaju za plaćanje do jedne godine.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti.

4.5. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

4.6. TEKUĆE OBAVEZE ZA POREZ NA DOBIT

Tekuće obaveze za porez na dobit obuhvataju neplaćeni porez na dobitak.

5. PRIHODI I RASHODI

5.1. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

5.1.1. Poslovne prihode čine:

- prihodi od prodaje robe,
- prihodi od prodaje učinaka na domaćem i inostranom tržištu,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje učinaka,
- prihodi od fondova, subvencija,
- prihodi od zakupnina i ostali poslovni prihodi.

Poslovni prihodi koriguju se na više za povećanje vrijednosti zaliha učinaka i na niže za smanjenje vrijednosti zaliha učinaka.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za date popuste, povrate robe i porez na dodatu vrijednost.

5.1.2. Poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodane robe, troškovi materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezervisanja, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi nezavisni od rezultata. Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

5.2. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

5.2.1. Finansijske prihode čine: prihodi od pozitivnih kursnih razlika i ostali finansijski prihodi.

5.2.2. Finansijske rashode čine rashodi po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika i ostali finansijski rashodi.

5.3. OSTALI PRIHODI I RASHODI

5.3.1. Ostale prihode čine: prihodi od prodaje osnovnih sredstava, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi.

5.3.2. Ostale rashode čine: rashodi po osnovu manjkova, rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i ostali rashodi.

6. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobitak obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit (Službeni glasnik Republike Srpske 94/15, 1/17 i 58/19). Poreska osnovica utvrđuje se poreskim bilansom i poreskom prijavom a poreska stopa je 10%. Poreski propisi Republike Srpske ne omogućuju da se poreski gubici iz tekuće godine mogu knjižiti kao osnov za povraćaj plaćenog poreza u prethodnoj godini. Međutim, gubici iz tekuće godine mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih perioda, ali ne duže od pet godina.

1. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U KM		
	Koncesije, patenti, licence i slična prava	Ostala nematerijal na ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost:			
Stanje na početku godine	20.341	92.228	112.569
Povećanja:	0	0	0
Smanjenja:	0	0	0
Stanje na kraju godine	20.341	92.228	112.569
Kumulirana ispravka vrijednosti:			
Stanje na početku godine	0	92.228	92.228
Povećanja:	0	0	0
Smanjenja:	0	0	0
Stanje na kraju godine	0	92.228	92.228
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2020. godine	20.341	0	20.341
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2019. godine	20.341	0	20.341

Nematerijalna ulaganja se odnose na licence i softver kojim je obuhvaćeno kompletno poslovanje Društva, po svim segmentima i organizacijskoj strukturi. U 2020. godini nije bilo povećanja vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja niti obračuna amortizacije jer su nematerijalna sredstva u cjelosti amortizovana u prethodnom periodu.

2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	U KM					
	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Nekretnine, postrojenja, oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost:						
Stanje na početku godine	4.177.347	12.687.067	16.738.030	1.011.750	0	34.614.194
Povećanja:	2.796.593	3.312.404	6.859.267	10.010	56.843	13.035.117
Nove nabavke	0	0	56.842	0	56.843	113.685
Procjena i revalorizacija	2.796.593	3.312.404	6.802.425	10.010	0	12.921.432
Smanjenja:	0	0	383.142	0	56.843	439.985
Rashod, prodaja i drugo	0	0	383.142	0	56.843	439.985
Stanje na kraju godine	6.973.940	15.999.471	23.214.155	1.021.760	0	47.209.326
Kumulirana ispravka vrijednosti:						
Stanje na početku godine	0	3.249.492	9.141.637	218.181	0	12.609.310
Povećanja:	0	1.324.146	7.890.224	23.681	0	9.238.051
Amortizacija	0	346.568	205.394	20.077	0	572.039
Procjena	0	977.578	7.684.830	3.604	0	8.666.012
Smanjenja:	0	0	358.157	0	0	358.157
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0	358.157	0	0	358.157
Stanje na kraju godine	0	4.573.638	16.673.704	241.862	0	21.489.204
Neto sadašnja vrijednost:						
31.12.2020. godine	6.973.940	11.425.833	6.540.451	779.898	0	25.720.122
Neto sadašnja vrijednost:						
31.12.2019. godine	4.177.347	9.437.575	7.596.393	793.569	0	22.004.884

U 2020. godini je izvršeno povećanje nabavne vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata po osnovu procjene nekretnina koja je izvršena od strane ovlaštenih procjenivača građevinske struke. Procjenom je izvršeno povećanje vrijednosti zemljišta u iznosu od 2.796.593 KM i građevinskih objekata u iznosu od 3.312.404 KM, investicionih nekretnina u iznosu od 10.010 KM. Na osnovu efekata procjene nekretnina formirane su revalorizacione rezerve.

U tekućoj godini povećana je nabavna vrijednost opreme po osnovu nabavke u iznosu od 56.842 KM. Izvršena je prodaja opreme nabavne vrijednosti 365.213 KM a ispravke vrijednosti 347.138 KM. Prodajom je ostvaren dobitak u iznosu od 142.025 KM.

Na prijedlog popisne komisije rashodovana je oprema nabavne vrijednosti 11.221 KM a ispravke vrijednosti 11.020 KM dok je sadašnja vrijednost u iznosu od 201 KM teretila troškove perioda.

Društvo je u 2020. godini izvršilo procjenu opreme a uknjižavanje procijenjenih vrijednosti je izvršeno korekcijom nabavne i ispravke vrijednosti. Na osnovu procjene opreme izvršeno je povećanje nabavne vrijednosti opreme u iznosu od 6.802.425 KM i ispravke vrijednosti u iznosu od 7.684.830 KM.

Nekretnine koje se izdaju pod zakup su klasifikovane kao investicione nekretnine.

Na nekretninama Društva uknjižena je hipoteka u korist Poreske uprave Republike Srpske na ime neplaćenih a prijavljenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa iz ranijih godina (period 2008. do 2011. godina).

3. UČEŠĆA U KAPITALU

	U KM	
	Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST		
Vrijednost na početku godine	70.000	70.000
Povećanje	0	0
Smanjenje	0	0
Vrijednost na kraju godine	70.000	70.000
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Vrijednost na početku godine	0	0
Vrijednost na kraju godine	0	0
NETO VRIJEDNOST		
31.12.2020. godine	70.000	70.000
31.12.2019. godine	70.000	70.000

Društvo je u svojstvu jednog od osnivača Udruženja građana i privrede Hercegovine u toku 2019. godine uložilo novčana sredstva u iznosu od 70.000 KM i po tom osnovu je formirano učešće u kapitalu drugih pravnih lica.

4. ZALIHE I DATI AVANSI

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Materijal	2.558.549	2.590.870
2. Nedovršena proizvodnja	1.291.938	1.764.128
3. Gotovi proizvodi	4.855.984	4.417.260
4. Roba	35.002	33.420
I Zalihe – ukupno (1 do 4)	8.741.473	8.805.678
1. Bruto dati avansi	2.738	2.738
II Dati avansi – ukupno	2.738	2.738
III ZALIHE I DATI AVANSI (I+II)	8.744.211	8.808.416

Stanje zaliha materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe je usklađeno sa popisom na dan bilansiranja.

Zalihe materijala obuhvataju osnovni materijal, pomoćni materijal, gorivo i mazivo, kancelarijski materijal, ostali materijal, materijal za restoran, rezervne dijelove, auto gume i alat na skladištu.

Stanje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda odgovara zalihama koje se vode u okviru klase 9. U skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru, formirane su evidencije za obračun troškova i učinaka u okviru kojih se vrši analitičko evidentiranje kretanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

5. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

					U KM
	Kupci u zemlji	Kupci u inostranstvu	Druga kratkoročna potraživanja	Porez na dodatu vrijednost	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	1.280.856	2.405.593	512.722	0	4.199.171
Bruto stanje na kraju godine	660.349	2.715.302	466.509	18.174	3.860.334
Ispravka vrijednosti na početku godine	0	0	0	0	0
Ispravka vrijednosti na kraju godine	401.758	0	0	0	401.758
NETO STANJE					
31.12.2020. godine	258.591	2.715.302	466.509	18.174	3.458.576
31.12.2019. godine	1.280.856	2.405.593	512.722	0	4.199.171

Potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu se formiraju po regijama u kojima se vrši prodaja. Salda potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu su potvrđena popisom potraživanja na dan 31.12.2020. godine.

Društvo je usklađivalo stanja sa kupcima putem Izvoda otvorenih stavki na dan 31.10.2020. godine. Evidentirana potraživanja od kupaca su u značajnoj mjeri potvrđena.

Na osnovu Odluke Upravnog odbora, u toku 2020. godine izvršena je ispravka potraživanja od kupaca u iznosu od 401.758 KM na teret troškova tekućeg perioda. Ispravljeno je potraživanje od povezanog lica Swisslion d.o.o. Trebinje.

Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 386.821 KM se odnose na potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske a formirana su uglavnom iz ranijeg perioda vezano za refundaciju bolovanja. U toku 2020. godine formirana su nova potraživanja u iznosu od 40.212 KM a uplate od strane Fonda u toku godine iznose 49.004 KM.

Fond zdravstvenog osiguranja ne želi da izvrši refundaciju navedenih potraživanja u cjelosti, dok Društvo ne izvrši uplate obaveza prema Poreskoj upravi Republike Srpske po osnovu poreza i doprinosa iz perioda 2008. do 2011. godina.

Prema izjavi odgovornog lica, u skladu sa Zakonom o posebnom izmirenju poreskog duga i potpisanim Protokolom sa Vladom Republike Srpske, kao i prihvatanjem od strane Vlade Republike Srpske konverzije obaveza u kapital, bit će regulisane obaveze Društva po osnovu poreza i doprinosa, što znači da će se stvoriti pretpostavke za priznavanje potraživanja od Fonda zdravstva.

Potraživanja od Fonda dječije zaštite na dan bilansiranja iznose 71.688 KM i formirana su prethodnih godina. U toku 2020. godine potraživanja po ovom osnovu iznose 1.841 KM a naplaćena su u iznosu od 38.862 KM.

Ostala kratkoročna potraživanja iznose 8.000 KM i odnose se na potraživanja od zaposlenih koja su formirana u prethodnom periodu.

6. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Poslovni računi - domaća valuta	5.805	9.569
2. Poslovni računi - strana valuta	905	1.285
3. Blagajna - domaća valuta	152	140
Gotovina i ekvivalenti gotovine - ukupno (1 do 3)	6.862	10.994

Saldo gotovine odgovara stanju žiro računa poslovnih banaka i stanju koje je utvrđeno popisom na dan 31.12.2020. godine. Stanje blagajne odgovara stanju zadnjeg blagajničkog izvještaja i stanju koje je utvrđeno popisom.

Društvo ima otvorene žiro račune u slijedećim bankama: Sberbank a.d. Banja Luka, Raiffeisen bank d.d. BiH Sarajevo, Intesa SanPaolo banka d.d. Sarajevo i Addiko bank a.d. Banja Luka.

7. KAPITAL

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Akcijski kapital	38.162.295	38.162.295
I. Osnovni kapital – ukupno	38.162.295	38.162.295
1. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije stalnih sredstava	17.066.872	12.053.314
II. Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti i gubici – ukupno	17.066.872	12.053.314
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0	16.766
III. Neraspoređeni dobitak – ukupno	0	16.766
1. Gubitak ranijih godina	(47.771.612)	(47.788.378)
2. Gubitak tekuće godine	(1.587.941)	0
IV. Gubitak (1 i 2)	(49.359.553)	(47.788.378)
KAPITAL (I do III - IV)	5.869.614	2.443.997

Osnovni kapital Društva čini akcijski kapital. Akcijski kapital je podijeljen na 38.162.295 običnih akcija klase A, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Na osnovu Izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti od 27.01.2021. godine, koji vodi knjigu akcionara, ukupan broj akcionara je 4.183.

U narednom pregledu data je struktura akcionara:

Swisslion Group d.o.o., Novi Sad	64,31%
PREF a.d., Banja Luka	9,89%
DUIF Management Solutions-OAIF VIB Fond a.d., Banja Luka	7,06%
Fond za restituciju RS a.d. , Banja Luka	4,95%
DUIF Polara Invest a.d. - OAIF Jahorina Koin	2,31%
Ostali akcionari	<u>11,48%</u>
Ukupno:	100,00%

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata procjene stalne imovine u 2009. i 2020. godini.

Gubitak iz ranijih godina je smanjen u iznosu od 16.766 KM na osnovu Odluke Skupštine akcionara broj: 1240/2020 od 26.10.2020.godine.

Društvo je u tekućoj godini ostvarilo gubitak u iznosu od 1.587.941 KM.

8. DUGOROČNA REZERVISANJA

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	<u>376.529</u>	<u>376.529</u>
Dugoročna rezervisanja - ukupno	<u>376.529</u>	<u>376.529</u>

Dugoročna rezervisanja se odnose na kamate koje su obračunate u grejs periodu vezano za Sporazum o reprogramiranju duga prema fondu PIO u iznosu od 10.129.266 KM, po Odluci Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2312/06 od 02.11.2006. godine. Rezervisanja su uknjižena u 2008. godini. Društvo ne vrši redovnu otplatu reprograma koji je u cjelosti dospio pa je preknjižen na kratkoročne obaveze. Po tom osnovu postoji vjerovatnoća da će kamate biti obračunate od strane Poreske uprave Republike Srpske u značajnom iznosu, uzimajući u obzir zakonski utvrđen način obračuna zateznih kamata koje vrši Poreska uprava na dnevnom nivou.

Protokolom koji je potpisan 25. januara 2012. godine između većinskog vlasnika kapitala i Vlade RS uz učešće Ministarstva industrije, energetike i rudarstva regulišu se obaveze koje Društvo ima vezano za neisplaćene poreze i doprinose period prije privatizacije 2008. - 2011. godina, kao i isplata zarada i obaveza prema državi od 01.01.2012. godine. Društvo redovno izmiruje tekuće obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade i ostale obaveze od 2012. godine.

Društvo nije vršilo obračun naknada odnosno rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju, jer svake godine zaposleni odlaze u penziji i pri tom se uz otpremninu obračunavaju i plaćaju svi pripadajući porezi i doprinosi.

Društvo vrši plaćanje reprogramiranih obaveza kao i plaćanje dijela neplaćenih obaveza za period 2008.-2011. godina Fondu PIO sa pripadajućom kamatom za sve radnike koji odlaze u penziju. Po tom osnovu Društvo je u 2020. godini uplatilo 482.245 KM.

9. DUGOROČNE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Obaveze koje se mogu konvertovati u capital	<u>17.113.513</u>	<u>17.113.513</u>
I Dugoročne finansijske obaveze - ukupno	<u>17.113.513</u>	<u>17.113.513</u>

Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital sa stanjem na dan 31.12.2020. godine iskazane u iznosu od 17.113.513 KM u cjelosti se odnose na investirana sredstva Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o. Beograd u Društvo, na osnovu Ugovora o prodaji državnog kapitala koji je zaključen između Koncern Swisslion- Takovo d.o.o. Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske. Ugovorom nije predviđena dokapitalizacija Društva niti je Društvo dobilo od Direkcije za privatizaciju i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske zvanično mišljenje o mogućnosti konvertovanja ovih sredstava u kapital Društva.

10. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Dio dugoročnih kredita koji dospjeva za plaćanje do jedne godine	5.464.056	5.747.300
Kratkoročne fin. obaveze - ukupno	5.464.056	5.747.300

Obaveze koje su dospjele za plaćanje do jedne godine odnose se na dospjele obaveze za reprogram PIO Trebinje 5.009.461 KM, reprogram PIO - Nevesinje 415.638 KM i kamata 38.957 KM.

Društvo ne vrši redovnu otplatu dospjelih obaveza po osnovu doprinosa za PIO i obračunatih kamata iz reprograma ali vrši uplate ovih obaveza za radnike koji odlaze u penziju ili su tehnološki višak. Po tom osnovu Društvo je u 2020. godini uplatilo iznos od 283.244 KM. Status ovih obaveza kako je već navedeno regulisan je Protokolom iz 2012. godine i nije moguće predvidjeti kakve će biti potencijalne obaveze po osnovu kašnjenja u plaćanju.

11. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Primitveni avansi, depoziti i kaucije	4.378	0
2. Dobavljači u zemlji	591.513	358.451
3. Dobavljači u inostranstvu	438.392	674.623
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 3)	1.034.283	1.033.074
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada kojem se refundiraju	220.904	230.365
2. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	818.376	817.885
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	5.085.739	5.290.245
4. Obaveze za ostala neto lična primanja	47.223	52.961
5. Obaveze za porez na ostala lična primanja	2.533	3.902
6. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	1.265.779	1.266.816
II Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - ukupno (1 do 6)	7.440.554	7.662.174
1. Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	595.369	595.369
2. Obaveze prema zaposlenima	0	1.821
III Druge obaveze - ukupno (1 i 2)	595.369	597.190
IV Obaveze za porez na dodatnu vrijednost	0	88.302
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	94.260	20.800
2. Obaveze za doprinose koji terete troškove	30.392	29.387

3. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.542	1.540
V Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine bez tekućih obaveza za porez na dobit (1 do 3)	126.194	51.727
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do V)	9.196.400	9.432.467

Najznačajniji iznos obaveza iz poslovanja se odnosi na obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz zarada iz ranijih godina. Preduzeće se u 2012. godini obratilo Ministarstvu finansija Republike Srpske sa zahtjevom za odgodu poreskih obaveza koje su utvrđene ranijim Rješenjima Poreske uprave Republike Srpske. Ministarstvo finansija je 18.05.2012. godine donijelo Rješenje o odgodi plaćanja poreskih obaveza kojim se odobrava jednokratna odgoda plaćanja obaveza u ukupnom iznosu od 10.833.856 KM sa obračunatom kamatom u iznosu od 595.369 KM koja je uknjižena u poslovnim knjigama Društva. Rješenjem je naloženo da se izvrši jednokratna uplata poreske obaveze 18.05.2013. godine. Zbog nemogućnosti izvršenja navedenog rješenja u 2013. godini pristupilo se zahtjevu prema Vladi o posebnom načinu izmirenja poreskog duga - pretvaranju poreskog duga u akcije. Ovaj zahtjev je upućen u novembru mjesecu 2013. godine a do kraja ove godine nije još ništa riješeno a očekuje se povoljan ishod.

Obaveze po osnovu doprinosa na zarade iz ranijih godina iznose 6.227.890 KM i odnose se na period od 2008. - 2011. godina. U 2020. godini je uplaćeno 199.000 KM ovih obaveza vezano za povezivanje radnog staža. Obaveze po osnovu poreza iz ranijih godina iznose 816.243 KM a nisu plaćane u 2020. godini. Obaveze iz tekućeg perioda se redovno izmiruju. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja u iznosu od 1.253.641 KM se odnose na topli obrok i regres iz ranijih godina. U tekućoj godini nije bilo uplata po ovom osnovu.

12. POSLOVNI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	73.642	80.779
I Prihod od prodaje robe - ukupno	73.642	80.779
1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	889.891	968.656
2. Prihodi od prod. proizvoda i usluga na inostranom tržištu	11.086.962	11.206.381
II Prih. od prodaje proizvoda i usluga - ukupno (1 i 2)	11.976.853	12.175.037
Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	12.050.495	12.255.816
1. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka	3.279	5.541
III Prihod od aktiviranja učinaka - ukupno	3.279	5.541
1. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	117.034
2. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	(32.955)	0
IV Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno (1-2)	(32.955)	117.034
1. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina	28.867	36.429
2. Prihodi od zakupnina	46.357	378.311
V Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 i 2)	75.224	414.740
POSLOVNI PRIHODI - UKUPNO (I do V)	12.096.043	12.793.131

13. POSLOVNI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Nabavna vrijednost prodane robe	65.584	68.741
I Nabavna vrijednost prodane robe - ukupno	65.584	68.741
1. Troškovi materijala za izradu	4.128.430	4.274.398
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	338.669	404.397
3. Troškovi goriva i energije	514.035	500.387
II Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	4.981.134	5.179.182
1. Troškovi bruto zarada	5.205.271	5.274.012
2. Troškovi bruto naknada zarada	227.114	98.475
3. Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	103.019	170.287
III Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (1 do 3)	5.535.404	5.542.774
IV Troškovi amortizacije	572.039	582.368

1. Troškovi usluga na izradi učinaka	45.793	60.977
2. Troškovi transportnih usluga	325.912	368.363
3. Troškovi usluga održavanja	16.718	17.224
4. Troškovi reklame i propaganda	3.316	6.900
5. Troškovi ostalih usluga	21.648	23.017
V Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	413.387	476.481
1. Troškovi neproizvodnih usluga	290.833	279.915
2. Troškovi reprezentacije	21.676	32.304
3. Troškovi premije osiguranja	2.686	3.114
4. Troškovi platnog prometa	25.189	21.368
5. Troškovi članarina	5.841	7.547
6. Troškovi poreza	188.512	152.994
7. Troškovi doprinosa	6.402	6.267
8. Ostali nematerijalni troškovi	26.937	8.510
VI Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	568.076	512.019
Ostali poslovni rashodi - ukupno (V do VI)	981.463	988.500
POSLOVNI RASHODI - UKUPNO (I do VI)	12.135.624	12.361.565

14. FINANSIJSKI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Pozitivne kursne razlike	50.104	7.249
Finansijski prihodi - ukupno	50.104	7.249

15. FINANSIJSKI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Rashodi kamata	22.766	1.380
2. Negativne kursne razlike	143.971	23.228
3. Ostali finansijski rashodi	330.981	367.768
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	497.718	392.376

16. OSTALI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	145.793	3.499
2. Prihodi od smanjenja obaveza i ostali prihodi	30.620	53.968
I Ostali prihodi - ukupno (1 i 2)	176.413	57.467
OSTALI PRIHODI - UKUPNO (I do III)	176.413	57.467

17. OSTALI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	3.970	17.124
2. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	26	0
3. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	401.758	0
4. Rashodi po osnovu rashod. zaliha i ostali rashodi	106.559	70.016
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 4)	512.313	87.140
1. Obezvrijeđenje nekretnina, postrojenja i opreme	764.846	0
II Rashodi po osnovu obezvrijeđenja imovine - ukupno	764.846	0
OSTALI RASHODI - UKUPNO (I i II)	1.277.159	87.140

18. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Protiv Društva se vode sudski sporovi u vrijednosti od oko 10.000 KM, koji se uglavnom odnose na sporove sa radnicima. Navedeni iznos se odnosi na obaveze iz ranijeg perioda koje su evidentirane u poslovnim knjigama. Postupci su u toku i ne može se sa sigurnošću predvidjeti ishod istih.

U toku je sudski spor protiv Društva pred Okružnim privrednim sudom u Trebinju. Tužbu je pokrenuo većinski vlasnik Društva, Swisslion Group d.o.o. Novi Sad vezano za investiciona ulaganja Koncerna po osnovu Ugovora o privatizaciji. Vrijednost spora je 17.113.516 KM. Postupak je u toku i nije moguće predvidjeti ishod istog.

19. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma bilansiranja nije bilo poslovnih transakcija i događaja koji mogu imati materijalno značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva.

20. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji je evidentirana garancija od Sberbank a.d. Banja Luka po ugovoru br.5671516220691485 u iznosu od 400.000 KM. Ovo je sveobuhvatna garancija izdata u svrhu plaćanja indirektnih poreza (carinskih obaveza, akciza, poreza zaračunatih za robe i usluge, uključujući PDV i carinu), koji se plaćaju pri uvozu robe ili mogu nastati zbog carinskih prekršaja ili nepravilnosti počinjenih u korištenju procedura.

21. POVEZANA LICA

Povezana lica su: IAT Standard d.o.o. Trebinje, Swisslion d.o.o. Trebinje i RDT Swisslion Trebinje.

Poslovne transakcije sa povezanim licem IAT Standard d.o.o. Trebinje kao kupcem u 2020. godini iznose 221.569 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 0 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2020. godini iznose 32.544 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 0 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem Swisslion d.o.o. Trebinje kao kupcem u 2020. godini iznose 6.404 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 0 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2020. godini nisu ostvarene a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 0 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem RDT Swisslion.o.o. Trebinje kao kupcem u 2020. godini iznose 6.138 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 4.886 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2020. godini iznose 420.440 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 180.197 KM.

21. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na plate, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme, te ne postoji dugogodišnja praksa primjene, a sa druge strane propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društva može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.